

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Wręczono "polskie Noble"

Laureaci Nagród Fundacji na rzecz Nauki Polskiej reprezentują część świata nauki gotową podjąć ryzyko i spróbować sprostać światowemu poziomowi - mówił w środę szef resortu nauki Jarosław Gowin podczas ceremonii wręczenia nagród zwanych "polskimi Noblami".

Na Zamku Królewskim w Warszawie wręczono w środę po raz 26. Nagrody Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (FNP), określane czasem mianem "polskich Nobli". Przyznawane są ona polskim uczonym za szczególne osiągnięcie i odkrycia naukowe, które przesuwają granice poznania i otwierają nowe perspektywy poznawcze, wnoszą wybitny wkład w postęp cywilizacyjny i kulturowy naszego kraju oraz zapewniają Polsce znaczące miejsce w podejmowaniu najbardziej ambitnych wyzwań współczesnego świata.

Tegorocznymi laureatami zostali profesorowie: Piotr Trzonkowski z Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Daniel Gryko z Instytutu Chemii Organicznej PAN w Warszawie, Andrzej Trautman z Uniwersytetu Warszawskiego oraz Krzysztof Pomian z CNRS w Paryżu oraz Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Każdy z laureatów otrzyma po 200 tys. zł.

"Znajdujemy się w momencie szczególnym jako ci, którzy współodpowiadają za przyszłość polskiej nauki" - podkreślił podczas uroczystości wicepremier, minister nauki i szkolnictwa wyższego Jarosław Gowin. - "Po pierwsze, jesteśmy nieomal w przededniu zmiany rządu. Nowy rząd w ciągu najbliższych dwóch lat za swój bezwzględny priorytet uzna zwiększenie innowacyjności polskiej gospodarki i pchnięcie cywilizacyjne polskiego państwa" - zadeklarował szef resortu nauki. Zaapelował przy tym do środowiska akademickiego, aby wystosowało do społeczeństwa "zdecydowany apel" o "docenianie rangi nauki w każdym wymiarze, również w wymiarze finansowym".

Minister nauki i szkolnictwa wyższego zwrócił także uwagę, że zaangażowanie naukowców w publiczną dyskusję o roli nauki jest istotne również z uwagi na prace trwające nad nową ustawą o szkolnictwie wyższym i nauce, tzw. Ustawą 2.0. "Stoimy na rozdrożu" - stwierdził. - "Możemy pójść drogą, którą konsekwentnie, od początku swojego istnienia reprezentuje i realizuje Fundacja na rzecz Nauki Polskiej - czyli podjąć ryzyko postawienia sobie jak najwyżej poprzeczki, ryzyko podjęcia próby sprostania światowemu poziomowi. Jest też druga droga: żeby wiele nie zmieniać, niech będzie tak jak będzie, ważniejsze jest bezpieczeństwo niż podejmowanie ryzyka."

Gowin zauważył, że dla polskiej nauki równie ważne, jak zwiększenie nakładów finansowych, jest to "czy środowisko akademickie będzie gotowe podjąć ryzyko wypłynięcia z małej, chociaż bezpiecznej zatoczki, na szerokie wody światowej nauki, międzynarodowej konkurencji. Jestem przekonany, że tutaj, podczas tej uroczystości reprezentowana jest ta część świata nauki, która gotowa jest na to ryzyko" - dodał.

Prezes FNP prof. Maciej Żylicz mówił z kolei o społecznej odpowiedzialności naukowców: "Na tych najlepszych spoczywa też pewien obowiązek. Społeczeństwo bardzo chciałoby, żebyśmy umieli odróżnić co jest fałszem, a co jest prawdą. Staramy się to robić, jest to dla nas bardzo duże wyzwanie. Musimy - jako przedstawiciele nauki - piętnować fałsz i półprawdę" - podkreślił.

"Ale oczywiście powinniśmy mówić o tych rzeczach, na których się znamy. Nauka jest finansowana przez społeczeństwo dzięki zaufaniu, które niestety czasami my, jako naukowcy, zmniejszamy. Po pierwsze, obiecujemy w swoich grantach więcej, niż możemy zrobić. Po drugie, w sposób autorytatywny czasami wyrażamy się na tematy, na których się nie znamy. Myślę, że tych rzeczy powinniśmy unikać właśnie ze względu na zaufanie społeczne, którym się cieszymy" - dodał.

Laureat nagrody w obszarze nauk o życiu i o Ziemi - prof. Piotr Trzonkowski - został uhonorowany za badania nad limfocytami T regulatorowymi (TREG) i ich pionierskie zastosowanie w terapii komórkowej chorób człowieka. FNP doceniło zastosowanie tych komórek w terapii chorób człowieka - cukrzycy typu 1, stwardnienia rozsianego oraz choroby "przeszczep przeciwko gospodarzowi". Terapia opiera się na własnych komórkach pacjenta, pobranych, namnożonych i ponownie podanych. Komórki TREG osłabiają działanie układu odpornościowego, który niszczy własne organy chorego, np. trzustkę u dzieci chorych na cukrzycę.

W dziedzinie nauk chemicznych i o materiałach nagrodzono prof. Daniela Gryko - za opracowanie oryginalnej metody syntezy i za charakteryzację związków z grupy porfirynoidów. Profesor projektuje i tworzy takie związki oraz bada ich właściwości fotofizyczne. Opracował on efektywną metodę otrzymywania koroli, czyli barwników organicznych, które nie są wykorzystywane do barwienia, ale są fluorescencyjne i potrafią emitować światło. Wcześniej naukowcy nie potrafili syntezować koroli w dużych ilościach. Odkrycie Polaka otworzyło nowe perspektywy dla badań i ich zastosowań, m.in. w diagnostyce medycznej.

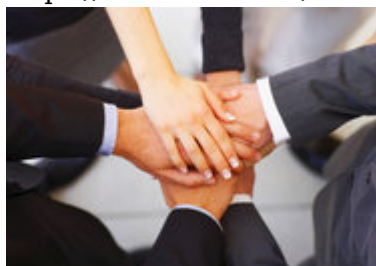
Laureatem nagrody FNP w obszarze nauk matematyczno-fizycznych i inżynierskich został natomiast prof. Andrzej Trautman za prace teoretyczne, w których wykazał realność fal grawitacyjnych. Można się spotkać z opinią, że bez prac prof. Trautmana - który przekonał wszystkich, że fale grawitacyjne faktycznie istnieją, a ich detekcja jest możliwa - nie byłoby tegorocznego Nobla z fizyki dla naukowców z USA i Niemiec, dzięki którym fale te po raz pierwszy zaobserwowano. Wczesne prace prof. Trautmana stały się podstawą do większości późniejszych badań nad teorią fal grawitacyjnych.

W obszarze nauk humanistycznych i społecznych nagrodę FNP otrzymał prof. Krzysztof Pomian za pionierskie badania dziejów kolekcjonerstwa oraz wpływu nauki i sztuki na rozwój kultury europejskiej. Uhonorowane publikacje prezentują interdyscyplinarne badania prof. Pomiana w zakresie historii, kultury, polityki i filozofii europejskiej.

autor: Katarzyna Florencka

Źródło: www.naukawpolsce.pap.pl

<https://laboratoria.net/aktualnosci/27967.html>

12-05-2026

Ruszyła IV edycja konkursu Pomosty Przyszłości

Najlepsze pomysły łączące naukę z biznesem.

12-05-2026

Kleszcz to tylko pośrednik

Krętki Borrelia to częściowo „prezent” od gryzoni i ptaków

12-05-2026

Jak rower zmienił świat

Od drewnianej „maszyny biegowej” do emancypacji robotników i kobiet

12-05-2026

Polacy opracowują aparaturę dla teleskopów europejskiej misji...

Utworzą obserwatorium do badania fal grawitacyjnych.

12-05-2026

Badanie: portale społecznościowe nie chronią przed samotnością

Samotność ma liczne negatywne skutki zdrowotne.

12-05-2026

Norowirusy - biegunka brudnych rąk

Przenoszone drogą pokarmową norowirusy wywołują gwałtowne wymioty.

12-05-2026

Rak nie jest wskazaniem do przedwczesnego rozwiązania ciąży

W czasie ciąży można bezpiecznie prowadzić odpowiednie leczenie onkologiczne.

12-05-2026

Zakażenia w chirurgii to coraz większy problem

Konieczne jest wdrożenie skutecznego systemu opieki nad pacjentem.

Informacje dnia: [Ruszyła IV edycja konkursu Pomosty Przyszłości Kleszcz to tylko pośrednik Jak rower zmienił świat Polacy opracowują aparaturę dla teleskopów europejskiej misji kosmicznej](#) [Badanie: portale społecznościowe nie chronią przed samotnością](#) [Norowirusy - biegunka brudnych rąk](#) [Ruszyła IV edycja konkursu Pomosty Przyszłości Kleszcz to tylko pośrednik Jak rower zmienił świat Polacy opracowują aparaturę dla teleskopów europejskiej misji kosmicznej](#) [Badanie: portale społecznościowe nie chronią przed samotnością](#) [Norowirusy - biegunka brudnych rąk](#) [Ruszyła IV edycja konkursu Pomosty Przyszłości Kleszcz to tylko pośrednik Jak rower zmienił świat Polacy opracowują aparaturę dla teleskopów europejskiej misji kosmicznej](#) [Badanie: portale społecznościowe nie chronią przed samotnością](#) [Norowirusy - biegunka brudnych rąk](#)

Partnerzy